

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1895, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beredande af lånemedel till utveckling af statens telefonväsende.
(R. A.)

I proposition af den 31 december sistlidna år har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen, för fortsatt utveckling af statens telefonväsende, ett lånebelopp af sjuhundrafemtio tusen kronor, att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kongl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jemte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlemnande till telegrafstyrelsen riksgäldskontoret förorsakas, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel dertill lemna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Af det vid denna proposition fogade utdrag af protokollet öfver finansärenden för ofvan nämnda dag inhemtas, att, sedan telegrafstyrelsen i den underdåniga skrifvelse den 11 december 1894, i hvilken framställning gjordes om anvisande af ytterligare lånemedel till utveckling af telefonväsendet, till en början redogjort för det af samma års Riksdag för ändamålet anvisade lånebelopp, styrelsen derefter meddelat, att genom inköp och nyanläggningar under sistlidna år omkring 3,300 nya apparater tillkommit vid statens telefonväsende.

I omförmälda skrifvelse har telegrafstyrelsen vidare anført, att styrelsen ansåge sig med visshet kunna antaga, att jemväl under år 1895 anslutningen till rikstelefonnätet skulle blifva af betydande omfattning. Enär emellertid den vinst, statens telefonrörelse lemnade, för närvarande icke vore tillräcklig till bestridande af de med en sådan utveckling förbundna utgifter, kunde styrelsen, derest allmänhetens fordran på utsträckning af rikstelefonnätet skulle kunna tillfredsställas, icke underlåta att hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning att för sådant ändamål jemväl under år 1895 erhålla lånemedel till enahanda belopp, som af senaste Riksdag anvisades för år 1894.

De inköp och anläggningar under innevarande år, hvilka borde med lånemedel bekostas, vore:

inköp och ombyggnad af		
telefontäten i Vara, Grästorp, Håkantorp, Ulfstorp, Russelbacka, Hjerpås, Vedum och Lekåsa jemte tillhörande förbindelseledningar	kronor	22,000: —
Ramsbergs och Löa telefonföreningars telefontät jemte tillhörande förbindelseledning	»	6,000: —
Näsby telefonförenings telefontät jemte tillhörande förbindelseledningar	»	4,000: —
Kils telefonförenings telefontät jemte tillhörande förbindelseledning	»	4,000: —
inköp af Vermlands telefonförenings telefonledningar	»	6,500: —
ombyggnad af telefontäten i		
Gamleby, Almvik, Öfverum, Vestra Ed och Loftahammar jemte tillhörande förbindelseledningar	»	20,000: —
Vimmerby, Hultsfred, Tuna, Målilla och Salstadström jemte tillhörande förbindelseledningar	»	26,000: —
Vretstorp jemte tillhörande förbindelseledning	»	8,000: —
Boxholm jemte tillhörande förbindelseledning	»	3,500: —
anläggning af telefontät i		
Ärvika med förbindelseledning till Karlstad	»	10,000: —
Karleby med förbindelseledningar till Enköping och Altuna	»	5,000: —
anläggningar af följande förbindelseledningar:		
Stockholm—Norrköping	»	14,000: —
Stockholm—Upsala	»	5,000: —
Stockholm—Södertelje	»	3,000: —
	transport kronor	137,000: —

	transport kronor	137,000: —
Stockholm—Rotebro	»	2,000: —
Upsala—Norrtelje	»	5,000: —
Gefle—Östhammar	»	7,000: —
Göteborg—Marstrand.....	»	8,000: —
Borås—Varberg	»	13,000: —
Gefle—Söderhamn	»	7,000: —
Falun—Smedjebacken—Kopparberg	»	16,000: —
Vesterås—Dingtuna	»	600: —
Linköping—Nässjö	»	25,000: —
Norrköping—Söderköping	»	1,000: —
Karlstad—Kristinehamn	»	2,400: —
Vingåker—Kilsmo	»	2,000: —
Vallentuna—Lindholmen	»	1,000: —
i Skåne	»	23,000: —
utvidgning af telefontäten		
i Stockholm och Göteborg	»	300,000: —
å andra orter inom landet	»	200,000: —
	tillsammans kronor	750,000: —

Vid statsrådsprotokollet har fogats en beträffande de hittills erhållna lånemedlen för telefonväsendet uppgjord amorteringsplan, till hvilken utskottet tillåter sig hänvisa. Med afseende å denna amorteringsplan har telegrafstyrelsen anfört: att i densamma vore antaget, att, i likhet med hvad som föreskrifvits för lånen från statskontoret, äfven de från riksgäldskontoret bekomna lånen amorterades med en tiondedel om året och att således, då återbetalning af dessa lån skulle ske inom tolf år från första lyftningsdagen, någon återbetalning icke skedde under de två första åren, under hvilka det naturligtvis vore omöjligt att draga någon afsevärd inkomst af lånemedlen; att bruttoinkomsten vore för åren 1895 och 1896 beräknad till lika belopp som bruttoinkomsten för år 1894, eller till 1,600,000 kronor, samt för tiden efter år 1896, då de under år 1894 lyftade lånemedlen hunnit lemna afkastning, till 1,700,000 kronor; samt att driftkostnaden vore intill år 1900 beräknad till samma procent af bruttoinkomsten, hvartill den nu faktiskt uppginge, och för tiden derefter höjd med tre procent af bruttoinkomsten för att täcka de ökade underhållskostnader, som följde med anläggningarnas större ålder.

I fråga om amorteringen af de nu begärda ytterligare lånemedlen förklarade telegrafstyrelsen, att denna enligt dess åsigt borde ställa sig åtminstone lika gynsam som för de äldre lånen. I sjelfva verket borde

densamma försiggå ändå lättare, emedan, å ena sidan, enligt sakens natur allt mindre andelar af lånemedlen behöfde användas till de relativt dyrbara inköpen och ombyggnaderna af enskilda telefontät och, å andra sidan, allt större andelar af lånen kunde användas till utvidgning af redan befintliga, staten tillhöriga telefontät, hvilket användningssätt naturligtvis vore mera räntebärande än nyanläggningar.

I ärendet har chefen för finansdepartementet andragit följande.

Af hvad telegrafstyrelsen anfört framginge, att styrelsen fortfarande vore i behof af lånemedel till bestridande af kostnader för inköp och anläggning af lokala telefontät samt dessas förbindelse med rikstelefontätet äfvensom till utvidgning af de i statens ego redan varande näten. Gifvet vore, att genom en sådan utveckling af telefonväsendet afkastningen af det i de långsträckta interurbana telefonledningarna nedlagda kapitalet ökades, på samma gång som allmänhetens anspråk att komma i förbindelse med rikstelefontätet tillgodosåges. Telegrafstyrelsens framställning om anvisande för år 1895 af lånemedel till telefonväsendets utveckling till samma belopp, som anvisats för år 1894, ansåge departementschefen sig därför böra förorda. I sammanhang härmed erinrade departementschefen att, medan såväl sistlidna års som de närmast föregående årens Riksdagar i riksstaten uppfört anslag utan återbetalningsskyldighet till anläggning af interurbana telefonledningar, af telegrafstyrelsen icke begärts något sådant anslag för år 1896.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
